

Súd: Okresný súd Vranov n/T
Spisová značka: 7C/48/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814210840
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Melníková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2015:8814210840.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou JUDr. Martinou Melníkovou v právnej veci žalobcu: KESIDY, s.r.o., Sládkovičova 1/1562, Trebišov 075 01, IČO: 46 045 082 zast. JUDr. T. Zaleta, advokát, s.r.o., so sídlom Ťahanovské riadky 25, 040 01 Košice, korešpondenčná adresa: Hanojská 4, 040 13 Košice, IČO: 36 578 291, proti žalovanej: E. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX A. XX, I. L. C., o zaplatenie 72,45 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 50 eur od 21.12.2013 do zaplatenia a trovy konania, ktoré pozostávajú z iných trov konania vo výške 6,27 eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 18,73 eur na účet právneho zástupcu žalobcu a to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a.

o d ť o v o d n e n i e :

Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 08.12.2014 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu istinu 72,45,- eur (súčet istiny, odplaty, zmluvnej pokuty) spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 63,- eur od 21.12.2013 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania. Podanie žaloby odôvodnil tým, že predmetom podnikania žalobcu je poskytovanie pôžičiek z peňažných zdrojov získaných výlučne bez verejnej výzvy a bez verejnej ponuky majetkových hodnôt. Žalobca disponuje povolením Národnej banky Slovenska na vykonávanie tejto podnikateľskej činnosti a je vedený v Registri veriteľov W. pod registračným číslom 130. Pôžičky poskytované žalobcom nemožno považovať za spotrebiteľské úvery podľa zákona č.129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, keďže podľa § 1 ods. 3 písm. 1) Zákona spotrebiteľským úverom nie je úver, ktorý sa musí splatiť v lehote nepresahujúcej 3 mesiace - žalobca poskytuje výlučne úvery/pôžičky s dobou splatnosti 20 dní. V nadväznosti na vyššie uvedené platí, že žalobca má postavenie tzv. „iného veriteľa“ podľa § 2 písm. c) Zákona a ním poskytované pôžičky majú charakter tzv. „pôžičky, ktorá nie je spotrebiteľským úverom“ podľa § 24 ods. 1 Zákona. Žalobca ponúka svoje služby na diaľku prostredníctvom internetovej stránky www.kesidy.sk (v texte aj ako „I-Stránka“), na ktorej sú uvedené všetky potrebné informácie vo vzťahu k poskytovanej službe. Žalobca poskytuje špeciálny druh pôžičiek - tzv. mikropôžičky, pri ktorých požičaná suma spravidla nepresiahne 200 eur. Pôžičky sú splatné vždy vo vopred stanovenej a stranami dohodnutej lehote 10, 20 alebo 30 dní. Keďže žalobca je podnikateľským subjektom, účtuje si za poskytnutie pôžičky pevnú/fixnú čiastku (odplatu), ktorá nenarastá (nejedná sa o úrok). Klient teda presne vie, koľko musí v stanovenej lehote uhradiť. Žalobcove produkty využívajú najmä ľudia, ktorí by od iného subjektu pôžičku nedostali (z rôznych dôvodov) - žalobca pôžičky poskytuje on-line, bez potreby čokoľvek dokladovať. Riziko, ktoré na sebe berie, aby klientom poskytol to, čo by inde nedostali, sa pretavuje do výšky odplaty. Na spravodlivé posúdenie odplaty nemožno skúmať len ukazovateľ RPMN, keďže vzhľadom na špecifiká tohto prípadu

nepredstavuje vhodnú referenčnú hodnotu. Zatiaľ, čo pri pôžičkách žalobcu je „preplatenie“ pôžičky vždy fixné a spravidla neprekročí 20 %, nie je pri „štandardných hypotekárnych úveroch“ nezvyčajné, ak odmena za poskytnutie úveru presiahne 100 % sumy úveru - súčasne platí, že preplatenie o 100 % pri hypotekárnom úvere predstavuje v konkrétnych číslach spravidla veľmi vysokú sumu (neporovnateľne vyššiu ako je odplata žalobcu). Klient vzhľadom na on-line spôsob uzatvorenia zmluvy má dostatok času zvážiť podmienky, bez tlaku. Žalobca spravidla poskytuje Klientovi pri omeškaní minimálne ďalších cca 20 dní na splatenie bez sankcií. K súdnemu vymáhaniu pristupuje až po niekoľkých mesiacoch omeškania - vtedy, keď je zjavné, že klient v rozpore s dobrými mravmi neuhradí ani cent, nekomunikuje, nežiada o splátky. Žalobca a žalovaná dňa 26.08.2013 uzavreli zmluvu o pôžičke (v texte aj ako „Zmluva“). Žalobca na základe Zmluvy poskytol žalovanej pôžičku vo výške 50 eur (v texte aj ako „Istina“). Žalovaná sa zaviazala túto sumu žalobcovi vrátiť do 06.10.2013 spolu s odplatom za spracovanie žiadosti o pôžičku a za poskytnutie pôžičky vo výške 13 eur (v texte aj ako „Odplata“). Odplata mala charakter dohodnutých úrokov z pôžičky a bola taktiež dohodnutá písomne, rovnako, ako samotná Zmluva. Celková suma, ktorú sa žalovaná zaviazala v dohodnutej lehote splatiť teda bola v sume 63 eur. Žalovaná zvolila požadovanú dobu splatenia pôžičky (10, 20 alebo 30 dní), vypísala a odoslala elektronickú žiadosť o poskytnutie pôžičky prostredníctvom formulára zverejneného na webovej stránke žalobcu. Žalovaná sa pred odoslaním Žiadosti o pôžičku označením príslušného okienka na I-Stránke: vyjadrila svoj bezvýhradný súhlas so spracovaním svojich osobných údajov, potvrdila, že sa riadne oboznámila so všetkými zmluvnými podmienkami žalobcu (uverejnenými na I-Stránke) a potvrdila, že so zmluvnými podmienkami bez výhrad a dobrovoľne súhlasí. Bez potvrdenia oboznámenia sa s vyššie uvedenými skutočnosťami by automatizovaný systém I-Stránky neumožnil zaslať Žiadosť. Žalobca na základe jemu doručenej Žiadosti žalovanej schválil Žiadosť o poskytnutie pôžičky. Žalovanej vytvoril na I-Stránke osobný účet dostupný výlučne žalovanej a vygeneroval jej na náhodnej báze prihlasovacie meno a heslo na prístup k osobnému účtu. Žalobca žalovanú informoval prostredníctvom dvoch SMS správ zaslaných na telefónne číslo uvedené žalovanou v Žiadosti o nasledujúcich skutočnostiach: Prvá SMS správa žalovanú informovala o tom, že Žiadosť o pôžičku bola schválená, a že na Osobný účet bol žalovanej zaslaný návrh zmluvy o pôžičke, ako aj všetky iné súvisiace dokumenty. Druhá SMS správa žalovanej oznamovala informácie o prístupe k osobnému účtu, a to prihlasovacie meno a heslo - bez týchto údajov nie je možný prístup k osobnému účtu. Zároveň sa takýmto spôsobom zabezpečilo, že osoba, ktorá vypísala žiadosť (vrátane tel. čísla) a osoba, ktorej sa poskytli prihlasovacie údaje (SMS správou) a teda aj prístup k osobnému účtu, a ktorej sa umožnilo získať pôžičku, je tá istá osoba. Druhá SMS správa taktiež obsahovala opätovnú výzvu, aby si žalovaná dôkladne prečítala všetky relevantné dokumenty súvisiace s pôžičkou, zaslané na jej osobný účet. Na Osobnom účte žalovanej boli prehľadným spôsobom uvedené podmienky, za ktorých by sa pôžička poskytla v prípade uzatvorenia Zmluvy. Automatizovaný systém na I-Stránke umožnil žiadateľovi o pôžičku akceptovať záväzný návrh zmluvy o pôžičke elektronickou formou až po tom, ako žalovaná označením príslušných okienok na I-Stránke potvrdila oboznámenie sa s obsahom a bezvýhradný súhlas s tým, aby bol obsah všetkých vyššie uvedených dokumentov pre ňu záväzný. Vyššie uvedeným postupom žalovaná akceptovala podmienky, za akých bol žalobca ochotný pôžičku poskytnúť, akceptovala návrh zmluvy a tým prejavila vôľu splatiť poskytnutú istinu aj s odplatom najneskôr do dátumu splatnosti, ktorý bol uvedený v návrhu na uzatvorenie zmluvy o pôžičke. Zmluva o pôžičke bola teda uzatvorená za nasledujúcich podmienok: požičaná bola istina 50 eur, odplata za poskytnutie pôžičky predstavovala 13 eur, dátum splatnosti istiny a odplaty bol dňa 06.10.2013. Žalobca zaslal žalovanej dohodnutú sumu na účet dňa 28.08.2013. Žalobca žalovanú asi 3 dni pred dňom splatnosti pôžičky SMS správou informoval o blížiacom sa termíne splatnosti. Napriek tomuto upozorneniu žalovaná dlžnú sumu žalobcovi v stanovenej lehote nevrátila, ani žalobcu nekontaktovala ohľadne možnosti odloženia splatnosti resp. dohody o náhradnom termíne zaplatenia. Žalobca v snahe vyjsť žalovanej v ústrety v dobrej viere dva dni po uplynutí dňa splatnosti jej zaslal ďalšiu SMS správu (1. upomienka o nezaplatení) oznamujúcu predĺženie termínu úhrady poskytnutej pôžičky bez zmluvných pokút a sankcií (žalobca jednostranne predĺžil lehotu splatnosti v prospech žalovanej) o 5 dní. Po márnom uplynutí termínu splatnosti pôžičky žalobca žalovanú vyzval k zaplateniu splatného dlhu SMS správou a súčasne aj písomnou upomienkou. Žalobca upomienkou stanovil posledný termín uhradenia pohľadávky na 20.12.2013. Zároveň touto druhou upomienkou v zmysle čl. 6.2 zmluvných podmienok uplatnil nárok na úhradu zmluvnej pokuty vo výške 15 % z dlžnej sumy a nárok na úhradu paušálneho režijného poplatku za administratívne a poštové výdavky súvisiace s vymáhaním pohľadávky vo výške 10 eur. Dohoda o zmluvnej pokute bola uzatvorená platne - keďže podľa § 40 ods. 4 Občianskeho zákonníka: Písomná forma je zachovaná, ak je právny úkon urobený telegraficky, ďalekopisom alebo elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a určenie osoby, ktorá právny úkon urobila. Právny úkon má teda

„umožniť určenie“ osoby, ktorá právny úkon urobila. Zákon nežiada, aby tieto prostriedky totožnosť konajúceho aj reálne dokázali spôsobom, ktorý nepochybne preukáže jeho totožnosť. To by bolo možné len notárskym overením totožnosti, čo by bola požiadavka presahujúca potrebnú mieru opatrnosti pri bežnom úkone akým je zmluva o pôžičke. Uzatvorenie zmluvy elektronickou formou umožňuje určenie osoby - prostredníctvom identifikačných údajov, ktorými je vylúčené ju zameniť s niekým iným. Žalovaná dosiaľ neuhradila ani len časť dlžnej sumy.

Žalovaná uviedla, že súhlasí s podanou žalobou.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a jej prílohami a to vytlačenou podobou príslušnej časti Forms-Data, výpisom z osobného účtu, Zmluvou o pôžičke, Zmluvnými podmienkami pre spotrebiteľské úvery vo forme pôžičky poskytované prostredníctvom internetu spoločnosťou KESIDY s.r.o., poštovými poukazmi, výzvou na zaplatenie, písomným vyjadrením žalobcu, výpoveďou žalovanej a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav veci:

Žalobca ani právny zástupca žalobcu sa na pojednávanie nedostavili. Právny zástupca žalobcu ospravedlnil neúčast' žalobcu, ako aj svoju neprítomnosť z dôvodu zbytočného navyšovania trov konania. Žiadal, aby súd vykonal pojednávanie v ich neprítomnosti.

Žalovaná vo svojej výpovedi uviedla, že cez internet sa dozvedela o spoločnosti a to o žalobcovi, že poskytuje pôžičky nakontaktovala sa s nimi prostredníctvom mailu. Mala pôvodne záujem o pôžičku vo výške 100 eur avšak oni jej povedali, že prvýkrát jej môžu poskytnúť len sumu 50 eur, preto s tým súhlasila. Mailom jej zaslali zmluvu, kde ona ju mala potvrdiť a táto zmluva sa vrátila naspäť žalobcovi. Následne jej prišla domov suma 50 eur. Nevie presne uviesť či jej prišla aj nejaká upomienka ohľadne zaplatenia dlžnej sumy, pretože bola v Rakúsku. Pred poskytnutím úveru ju kontaktovali telefonicky. Pred potvrdením zmluvy si ju neprečítala. Potrebovala finančné prostriedky a vedela len o tom, že sa jej poskytuje suma 50 eur a má zaplatiť odplatu 13 eur. Nemala vedomosť o tom, že by v zmluve boli dohodnuté aj iné odplaty.

Právny zástupca v písomnom vyjadrení zo dňa 28.06.2015 uviedol, že v podaní, ktorým konanie inicioval, uviedol dostatočné argumenty a predložil dostatočné dôkazy potrebné na preukázanie existencie pohľadávky voči žalovanej. Žalobca má preukázané, že poskytol žalovanej peňažné prostriedky, čo dokazuje potvrdením o doručení peňažných prostriedkov. Úver poskytnutý žalovanej nie je spotrebiteľským úverom podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Následne citoval ustanovenie § 1 ods. 3 písm.) tohto zákona, pretože ide o úver poskytnutý na kratšiu dobu. Primeranosť odmeny za poskytnutie úveru nemožno posudzovať len výlučne podľa ukazovateľa RPMN. Tento ukazovateľ nemožno použiť pri bežne poskytovaných úveroch, kde je doba splácania a výška úveru rámcovo niekoľkonásobne vyššia a kde je riziko niekoľkonásobne nižšie. Primeranosť odmeny nemožno skúmať podľa ustanovení o spotrebiteľských zmluvách. Následne citoval ustanovenia § 53 ods. 1 a 6 Občianskeho zákonníka, kde uviedol, že toto ustanovenie sa vzťahuje len na spotrebiteľské úvery. Obvyklosť v tomto prípade len ťažko posúdiť, keďže úvery žalobcu nie sú štandardné a len ťažko sa dá nájsť referenčný poskytovateľ obdobných úverov. Zmluva o pôžičke bola uzavretá platne- elektronickými prostriedkami, spôsobom, ktorý je v súlade s § 40 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Podľa tohto ustanovenia je písomná forma právneho úkonu zachovaná, ak je právny úkon urobený elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a určenie osoby, ktorá právny úkon urobila. Zmluvná pokuta bola rovnako ako samotná zmluva, uzatvorená platne- písomná forma požadovaná §544 Občianskeho zákonníka bola dodržaná. Zmluvná pokuta je primeraná- predstavuje len 15% z dlžnej sumy. Zároveň poukázal na § 53b Občianskeho zákonníka a nariadenie vlády 87/1995 Z.z. a citoval odôvodnenie rozsudku Krajského súdu Košice spisová značka 11Co/248/2013.

Žalobca ako veriteľ a žalovaná ako klient uzatvorili dňa 26.08.2013 č. VS 706993 Zmluvu o pôžičke, predmetom ktorej bolo poskytnutie pôžičky žalobcom vo výške 50-eur žalovanej. Žalovaná sa zaviazala pôžičku vrátiť žalobcovi do 30 dní odo dňa nasledujúceho po dni poskytnutia pôžičky. Žalovaná sa zaviazala uhradiť veriteľovi odplatu za spracovanie žiadosti o pôžičku a za poskytnutie pôžičky vo výške 13,- eur. Ročná percentuálna miera nákladov bola vo výške 1564,08% (bod 4. zmluvy o pôžičke).

Podľa bodu 6. zmluvy o pôžičke č. VS 706993 Klient vyhlasuje, že sa pred uzavretím tejto Zmluvy o pôžičke riadne oboznámil s touto Zmluvou o pôžičke, ako aj s Podmienkami, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o pôžičke, prevzal ich, porozumel im, súhlasí s nimi a zaväzuje sa ich dodržiavať. Klient zároveň prehlasuje, že pred uzavretím Zmluvy o Pôžičke bol riadne písomne oboznámený s informáciami v zmysle ust. § 4 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch prostredníctvom Formulára pre štandardné informácie o pôžičke, ktorý mu bol doručený a tento prevzal. Klient vyhlasuje, že bol informovaný o práve Veriteľa požadovať úrok z omeškania a zmluvnú pokutu, v prípade že sa omešká s vrátením Pôžičky podľa čl. 6 Podmienok.

Podľa bodu 1.1 Zmluvných podmienok pre spotrebiteľské úvery vo forme pôžičky poskytované prostredníctvom internetu spoločnosťou KESIDY s.r.o. (ďalej len „Podmienky“), tieto Zmluvné podmienky pre spotrebiteľské úvery vo forme pôžičky (ďalej len „Podmienky“) poskytované spoločnosťou KESIDY, s. r. o., sú neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o pôžičke uzatváraanej medzi Veriteľom a fyzickou osobou, ktorá je občanom Slovenskej republiky, má trvalý pobyt na území Slovenskej republiky a v dobe podania žiadosti o pôžičku dosiahla vek 21 rokov (ďalej len „Klient“).

V zmysle bodu 1.2 Podmienok na základe Zmluvy o pôžičke a týchto Podmienok Veriteľ poskytuje Klientovi spotrebiteľský úver vo forme pôžičky (ďalej len „Pôžička“) na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“). Zmluva o pôžičke sa ďalej riadi príslušnými ustanoveniami zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a zákona č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o finančných službách na diaľku“).

Ako vyplýva z bodu 2.1 Podmienok, zmluva o pôžičke sa uzatvára na diaľku v elektronickej forme prostredníctvom Osobného účtu dostupného na internetovej stránke Veriteľa www.kesidy.sk (ďalej len „Internetová stránka Veriteľa“), ktorý Veriteľ zriadi Klientovi na základe schválenia Žiadosti o pôžičku, o ktorú Klient požiadal vo forme elektronického formulára na Internetovej stránke Veriteľa.

V zmysle bodu 6.2. Podmienok, ak Klient nesplní svoju povinnosť splatiť poskytnutú Pôžičku a k nej prislúchajúcu Odplatu riadne a včas podľa čl. 5 týchto Podmienok, Veriteľ je oprávnený požadovať od Klienta zaplatenie Zmluvnej pokuty vo výške 15% z dlžnej sumy plus jednorazovú paušálnu náhradu 10 eur za administratívne, poštovné a telekomunikačné výdavky, ktoré Veriteľovi vnikli v súvislosti s kontaktovaním dlžníka a zasielaním upomienok. Veriteľ môže vyžadovať zaplatenie zmluvnej pokuty po uplynutí 7 dní odo dňa splatnosti Pôžičky.

Výzvou na zaplatenie zo dňa 15.11.2013 žalobca vyzval žalovanú na zaplatenie sumy 82,45 eur a to v lehote do 20.12.2013.

Z osobného účtu s variabilným symbolom 706993 vyplýva, že žalovanej bola poskytnutá pôžička vo výške 50 eur s dobou splatnosti 30 dní, pri odplate 13 eur a dátumom splatnosti 06.10.2013.

Z potvrdenia Slovenskej pošty vyplýva, že Slovenská pošta dostala poštové poukazy na výplatu pre žalovanú v sume 50 eur.

V zmysle § 2 písm. a), b), c) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmlúv (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, iným veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá v rámci svojho podnikania ponúka alebo poskytuje úvery

alebo pôžičky, ktoré spĺňajú aspoň jednu z podmienok uvedených v § 1 ods. 3 písm. c), f) a l), pričom tieto úvery alebo pôžičky nespĺňajú žiadnu z podmienok uvedených v § 1 ods. 3 písm. a), b), d), e), g) až k) a m) až r); za iného veriteľa sa nepovažuje banka, pobočka zahraničnej banky a finančná inštitúcia podľa osobitného predpisu, 6) ktorá má povolenie na činnosť udelené Národnou bankou Slovenska.

Podľa § 1 ods. 3 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľským úverom nie je úver, ktorého výška je menej ako 100 eur a viac ako 75 000 eur; ak je na rovnaký alebo obdobný účel uzavretých v období 12 mesiacov viac zmlúv o úvere medzi tým istým veriteľom a spotrebiteľom, súhrn všetkých zmlúv o úvere sa považuje za jediný spotrebiteľský úver podľa tohto zákona.

Ako vyplýva z § 1 ods. 3 písm. l) zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľským úverom nie je úver, ktorý sa musí splatiť v lehote nepresahujúcej 3 mesiace.

V zmysle § 2 písm. a) zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmlúv (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“), spotrebiteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre osobnú potrebu alebo pre potrebu príslušníkov svojej domácnosti.

Podľa § 2 písm. b) zákona o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy predávajúcim je podnikateľ, ktorý spotrebiteľovi ponúka alebo predáva výrobky, alebo poskytuje služby alebo jeho splnomocnenec.

V zmysle § 2 písm. i) zákona o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy službou akákoľvek činnosť alebo výkon, ktorý je ponúkaný spotrebiteľovi odplatne alebo bezodplatne s výnimkou činností upravených osobitnými predpismi, nad ktorými vykonávajú dozor profesijné komory alebo iné orgány štátnej správy, ako sú uvedené v § 19,.

Podľa § 3 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

V zmysle § 1 zákona č. 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku“) tento zákon upravuje ochranu spotrebiteľa pri finančných službách poskytovaných dodávateľom prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie na základe zmluvy na diaľku a uzavieranie zmluvy na diaľku.

Podľa § 2 písm. a), b) zákona o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou na diaľku zmluva medzi dodávateľom a spotrebiteľom o poskytnutí finančnej služby výlučne prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie, finančnou službou služba poskytovaná

1. poisťovňou, poisťovňou z iného členského štátu, zahraničnou poisťovňou alebo ich pobočkami, 1)
2. obchodníkom s cennými papiermi, zahraničným obchodníkom s cennými papiermi, pobočkou zahraničného obchodníka s cennými papiermi, 2)
3. správcovskou spoločnosťou, zahraničnou správcovskou spoločnosťou, pobočkou zahraničnej správcovskej spoločnosti, 3)
4. bankou, zahraničnou bankou, pobočkou zahraničnej banky, 4)
5. doplnkovou dôchodkovou spoločnosťou, 5)

6. inštitúciou elektronických peňazí, zahraničnou inštitúciou elektronických peňazí, pobočkou zahraničnej inštitúcie elektronických peňazí, 6)

7. veriteľom, ktorý poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania, 7) alebo

8. inou osobou s obdobným predmetom činnosti, ako majú osoby uvedené v prvom až siedmom bode,

c) dodávateľom osoba, ktorá je v rámci svojho podnikania zmluvným poskytovateľom finančných služieb prostredníctvom prostriedkov diaľkovej komunikácie na základe zmluvy na diaľku,

d) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej sa výlučne na osobnú spotrebu poskytujú finančné služby na základe zmluvy na diaľku a ktorá pri jej uzatváraní a plnení nekoná v rámci svojho zamestnania, povolania alebo podnikania,

e) prostriedkom diaľkovej komunikácie prostriedkom, ktorý bez súčasného fyzického kontaktu dodávateľa a spotrebiteľa možno použiť pri poskytovaní finančnej služby na diaľku, najmä elektronická pošta, telefón, fax, adresný list, ponukový katalóg,

f) trvanlivým médiom nástroj alebo technický prostriedok, ktorý umožňuje spotrebiteľovi uchovať jemu adresovanú informáciu spôsobom umožňujúcim použitie tejto informácie v budúcnosti na účely, ktoré plní táto informácia, a umožňujúcim nezmenené reprodukovanie uloženej informácie, najmä technický nosič informácií,

g) prevádzkovateľom prevádzkovateľ alebo poskytovateľ prostriedku diaľkovej komunikácie, ktorý v rámci svojho podnikania sprístupňuje jeden alebo viacero prostriedkov diaľkovej komunikácie na použitie dodávateľovi,

h) automatickým telefónnym volacím systémom systém, ktorý automaticky doručuje zaznamenanú hlasovú správu,

i) sprostredkovateľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá je podľa osobitného zákona⁸⁾ oprávnená vykonávať činnosť smerujúcu k tomu, aby záujemca o uzavretie zmluvy na diaľku mal príležitosť takú zmluvu uzavrieť,

j) zmluvnou pokutou sankcia alebo iné plnenie spojené s odstúpením od zmluvy na diaľku.

V zmysle § 8 zákona o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku, práva spotrebiteľa ustanovené týmto zákonom nemožno vopred zmluvne vylúčiť ani obmedziť, a to bez ohľadu na právny poriadok, ktorým sa zmluvný vzťah riadi. Zmluva na diaľku nesmie obsahovať ustanovenia, ktorými by sa spotrebiteľ vopred vzdával akýchkoľvek práv, a ustanovenia, že dokazovanie týkajúce sa splnenia všetkých povinností dodávateľa alebo časti povinností dodávateľa, ktoré preňho vyplývajú z tohto zákona, spočíva na spotrebiteľovi.

Ako vyplýva z § 52 ods. 1 a 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmlúv (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech

spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

V zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

Ako vyplýva z § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

V zmysle § 544 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

Pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky (§ 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

Podľa § 517 ods.1 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorý vo svojom §3 stanovuje, že výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Nepochybne zmluvy uzavreté medzi účastníkmi sú teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách

V zmysle článku 3 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na

základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúvach a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmlúvach, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Súd mal za preukázané, že medzi žalobcom a žalovanou bola uzavretá zmluva o pôžičke. Z obsahu zmlúv vyplýva, že pri uzavretí zmluvy žalobca konal v rámci svojho predmetu podnikania a žalovaná uzavrela zmluvu ako fyzická osoba občan, pre svoje súkromné účely. Podľa obsahu zmlúv a k nim pripojených všeobecných obchodných podmienok sa dá posúdiť, že ide o tzv. typovú zmluvu, vyhotovenú pre širší neurčený okruh spotrebiteľov s minimálnou možnosťou zasiahnuť do obsahu podmienok zmluvy, a tak podstatným spôsobom ovplyvniť obsah zmluvy. Súd po preskúmaní obsahu a predmetu zmlúv ako aj postavenia účastníkov právneho vzťahu dospel k záveru, že právny vzťah, založený predmetnou zmluvou je potrebné považovať za vzťah spotrebiteľský.

Žalobca na základe uzavretej zmluvy poskytol žalovanej pôžičku a žalovaná sa ju zaviazala spolu s odplatou vrátiť žalobcovi do 30 dní odo dňa nasledujúceho po dni, kedy jej pôžička bola poskytnutá. Žalovaná svoj záväzok porušila a žalobcovi nezaplatila ani časť dlžnej sumy.

Žalobca žalobou požadoval od žalovanej zaplatať istiny v sume 50,- eur, odplaty vo výške 13 eur, zmluvnú pokutu vo výške 9,45 eur a zákonný úrok z omeškania.

V ďalšom sa súd zaoberal jednotlivými nárokmi tvoriacimi žalovanú sumu.

V zmysle zmluvy o pôžičke zo dňa 26.08.2013 č. VS 706993 žalobca poskytol žalovanej sumu vo výške 50,- eur ktorú sa žalovaná zaviazala splatiť do tridsiatich dňoch od poskytnutia pôžičky, pričom odplata za jej poskytnutie predstavovala 13,- eur.

V danom prípade žalobca v žalobe najprv uvádza, že odplata nie je úrokom z pôžičky a v ďalšom texte zároveň uvádza, že „odplata mala charakter dohodnutých úrokov z pôžičky a bola taktiež dohodnutá písomne, rovnako, ako samotná zmluva“.

Podľa názoru súdu uvedená odplata je úrokom dohodnutým podľa § 658 ods.1 Občianskeho zákonníka, vyjadreným za určité obdobie bez toho, aby tento úrok bol dlžník povinný hradiť do času skutočného vrátenia peňažných prostriedkov, to znamená, že úročené pôžičky je ohraničené na lehotu, do ktorej sa má pôžička vrátiť.

V danom prípade sa súd zaoberal sadzbou dohodnutého úroku z pôžičky, ktorý úrok z pôžičky tak predstavoval za obdobie 30 dní sumu 13,- eur. Súd preveroval úrok z pôžičky aj s poukazom na § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch.

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011).

Z internetovej stránky W. súd preveroval úrokové miery podobných úverov v bankách a zistil, že pri spotrebiteľských a ostatných úveroch so splatnosťou do 1 roka v auguste 2013 činil úrok 8,60 % p.a.

Keďže v danom prípade činila odplata za 30 dní poskytnutej pôžičky zo zmluvy č. VS 706993 sumu 13 eur, za 365 dní poskytnutej pôžičky by odplata predstavovala 158,21 eur (Výpočet - 365 dní /30 dní=12,17, ročná odplata tak predstavuje 12,17x13eur = 158,21 eur). Ročná úroková sadzba pri takejto pôžičke tak predstavuje 316,42% (Výpočet 158,21 eur x 100/ 50 eur= 316,42%).

Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku z pôžičky č. VS 706993 dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade 37-krát prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami.

V danom prípade teda ide o neprimerané vysoké úroky, ktoré boli dojednané v rozpore dobrými mravmi, preto je s poukazom na ust. §39 OZ (Občianskeho zákonníka) zmluva o úvere v časti odplaty neplatným právny úkon.

„Aj keď podľa slovenskej právnej úpravy nie je civilnoprávna úžera explicitne upravená, odporuje dobrým mravom a ustanoveniu § 39 OZ. Absolútne neplatným právnym úkonom je aj úver, poskytnutý pri zneužití tiesne alebo aj ľahkovážností za neprimerané protiplnenie (úroky, poplatky). V konečnom dôsledku ide o skutkovú podstatu trestného činu úžery, len na trestnoprávny postih chýba úmysel. Ľahkomyseľnosť síce nie je v § 235 Trestného zákona súčasťou skutkovej podstaty, ale na účely tzv. civilnoprávnej úžery okruh kvalifikačných kritérií nie je taxatívny (porov. rozhodnutie rak. Najvyšší súdny dvor OGH 3Ob 816/53). K otázke tzv. civilnoprávnej úžery a z tohto dôvodu neplatnosti zmluvy úverovej povahy teda k skutkovej podstaty trestného činu úžery pri nepreukázaní úmyslu odvolací súd poukazuje na rozsudok NS ČR 21Cdo 1484/2004. Pre tzv. civilnoprávnu úžeru je právny úkon absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 25. septembra 2013 č. k. 3Co 151/2013

Z vyššie citovaného rozhodnutia tiež vyplýva, že „Odvolací súd považuje za rozporné s dobrými mravmi, ak sa poskytne spotrebiteľovi úver za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami a ak veriteľ využije tieseň spotrebiteľa, jeho neskúsenosť, ľahkomyseľnosť, rozrušenie, prípadne slabomyseľnosť. Aj pri nedbanlivosti veriteľa ide o vykorisťovanie spotrebiteľa a v takomto prípade je úverová zmluva neplatná v celom rozsahu. Poskytovanie úverov je citlivá agenda a pre odbornú starostlivosť veriteľa sa musí vyžadovať proaktívny prístup k zisteniu vhodnosti úverových podmienok (starostlivosť o hospodárske záujmy spotrebiteľov; čl. 169 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).“

„Výška zmluvných úrokov, pokiaľ tieto úroky prevýšia priemer úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere o viac ako 100 % je neprijateľná a odporuje dobrým mravom. Prevýšenie úrokov o 100 % oproti priemeru úrokov za úvery poskytované bankami je netolerovateľné za žiadnych okolností a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak nepriznal žalobcovi žiadané úroky predstavujúce viac ako 100 % oproti priemeru úrokov na trhu pri porovnateľnom úvere (v tom čase 12,67 % ročne). V tejto súvislosti odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že pokiaľ sú úroky neplatné v celom rozsahu, nemožno ich ďalej ani moderovať, a preto súd prvého stupňa nesprávne postupoval, ak považoval dohodu o výške úrokov nad 12,67 % ročne za absolútne neplatnú. Správne mal ustáliť, že úroky sú neplatné v celom rozsahu. Táto okolnosť totiž spôsobuje značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka a za týchto okolností je potrebné hodnotiť dohodu o výške úrokov ako absolútne neplatnú.“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/114/2014 zo dňa 05.11.2014

Vo vyššie uvedených rozhodnutiach tak súd považoval za rozporné s dobrými mravmi poskytnutie úveru spotrebiteľovi za cenu prevyšujúcu o 100% priemernú cenu porovnateľných úverov poskytovaných bankami.

Aj napriek objemu poskytnutých peňažných prostriedkov a lehote splatnosti pôžičky, súd považuje takto dojednanú výšku úrokov za neprimeranú, a preto odporujúcu dobrým mravom a vzhľadom na vyššie uvedené závery súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú (§41 Občianskeho zákonníka). Súd tak žalobu žalobcu v časti o zaplatenie odplaty z pôžičky v sume 13,- eur zamietol.

Pokiaľ ide o nárok na zmluvnú pokutu podľa bodu 6.2 Podmienok vo výške 15% z dlžnej sumy, ktorá zmluvná pokuta v tomto konaní predstavuje 9,45 eur, súd tento považoval za neopodstatnený. Ide totiž o neprimeranú sankciu, ktorú znáša spotrebiteľ. Takto dohodnutá výška zmluvnej pokuty neúmerne zaťažuje spotrebiteľa, nakoľko pri uplatnení výšky zmluvnej pokuty 15% z dlžnej sumy za 30 dní omeškania zodpovedá takáto zmluvná pokuta ročnej pokute vo výške 182,50% ($15 : 30 \text{ dní} \times 365 \% = 182,50\%$ ročne). Ide síce o jednorazovú pokutu, ale jej rozsahu z hľadiska jej dôsledkov korešponduje zmluvná pokuta v prepočte cca 182,50 % ročne, čo je jednoznačne neprimeraná sankcia.

Zároveň podľa § 53b Občianskeho zákonníka ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi za odplatu, sankcie za omeškanie s plnením záväzku spotrebiteľa

spolu nesmú byť vyššie, ako ustanoví vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je Nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z.

V zmysle § 3a ods. 1 a 2 Nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z., ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi, sankcie za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov nesmú spolu prevýšiť priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov naposledy zverejnenú podľa osobitného predpisu pred vznikom omeškania o viac ako 10 percentuálnych bodov ročne a súčasne nesmú prevýšiť trojnásobok úrokov z omeškania podľa tohto nariadenia vlády; za rozhodujúcu sa považuje ročná percentuálna miera nákladov pre obdobný typ spotrebiteľského úveru. Za sankcie podľa odseku 1 sa považujú úroky z omeškania, zmluvné pokuty a akékoľvek iné plnenia za omeškanie spotrebiteľa so splácaním peňažných prostriedkov.

V prejednávanej veci zmluvná pokuta uvedená v zmluve o úvere vysoko prevyšuje výšku sankcií vyplývajúcich z Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z.

V súvislosti s uvedeným súd poukazuje aj na názor vyslovený v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.9.2013 sp.zn. 7Co/67/2013, v ktorom bola takto posudzovaná aj zmluvná pokuta vo výške 0,25% denne z dlžnej sumy (čo zodpovedá zmluvnej pokute 5% za 20 dní a 91,25% ročne). V predmetnej veci sa taktiež jednalo o krátkodobú pôžičku (úver) na obdobie 30 dní.

Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

Súd preto žalobcovi nepriznal nárok na zmluvnú pokutu, ktorú považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku a preto absolútne neplatnú s poukazom na § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka a neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Zároveň zmluvná pokuta odporuje § 53b Občianskeho zákonníka v spojení s § 3a ods. 1 a 2 Nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z.. Súd preto žalobu žalobcu v časti nároku na zaplatenie pokuty vo výške 9,45 eur spolu s jej príslušenstvom zamietol.

Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách na rozdiel napríklad od obchodných zmlúv majú slúžiť predovšetkým k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednanie technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak, nesmú slúžiť k tomu, aby do nich v často neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednanie, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že pozornosti spotrebiteľa zrejme uniknú (napríklad rozhodcovská doložka alebo dojednanie o zmluvnej pokute). Pokiaľ tak aj napriek tomu dodávateľ urobí, nespráva sa v právnom vzťahu poctivo a takémuto dojednaniu nemožno priznať právnu ochranu. V rámci spotrebiteľských zmlúv dojednanie zakladajúce právo na zmluvnú pokutu, rovnako ako aj rozhodcovská doložka, zásadne nemôžu byť súčasťou tzv. všeobecných obchodných podmienok, ale len súčasťou samotnej spotrebiteľskej zmluvy, teda listiny, na ktorej spotrebiteľ pripája svoj podpis. (nález Ústavného súdu Českej republiky z 11. novembra 2013, sp. zn. I.ÚS 3512/2011)

V danom prípade tiež nie je splnený zákonný predpoklad platného dojednanie zmluvnej pokuty v písomnej forme, nesplnenie ktorej má za následok jej absolútnu neplatnosť v zmysle ust. § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Súd preto aj z uvedeného dôvodu nárok na zmluvnú pokutu podľa hlavy 6.2 Podmienok vo výške 9,45 eur žalobcovi nemohol priznať a žalobu v uvedenej časti zamietol.

Nárok žalobcu na zvyšnú časť nárokovanej sumy, teda istiny pôžičky vo výške 50 eur, súd považoval za dôvodný a v tejto časti súd žalobe vyhovel.

Súd k prisúdenej istine a úroku priznal žalobcovi príslušenstvo - úroky z omeškania v súlade s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, a to vo výške 5,25% ročne od 21.12.2013 do zaplataenia. Základná úroková sadzba X. Z. F. ku dňu 21.12.2013 (deň nasledujúci po dni, do ktorého mala byť dlžná suma žalovanou uhradená v zmysle výzvy zo dňa 15.11.2013) predstavovala 0,25 %, preto úroková sadzba predstavuje 5,25% ročne (0,25%+5%).

Podľa § 137 O.s.p., trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

V danom prípade pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého ak má účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Z uplatnenej sumy 72,45 eur s príslušenstvom bolo žalobcovi priznaných 50,- eur spolu s príslušenstvom.

Žalobcov úspech tak predstavoval 69 % a neúspech 31 %. Po odrátaní neúspechu žalobcu v konaní od jeho úspechu (69 % - 31 %), tento účastník má právo na náhradu 38 % trov konania.

Žalobca v žalobe vyčíslil trovy právneho zastúpenia podľa vyhl. MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a žiadal, aby mu súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia v sume 49,28 eur a náhradu trov za zaplatený súdny poplatok vo výške 16,50 eur.

Tarifnú hodnotu veci predstavuje suma 72,45 eur, z ktorej sumy odmena za jeden úkon právnej služby predstavuje podľa § 10 ods. 1 cit. vyhl. sumu 16,60 eur. V prípade plného úspechu by mal právny zástupca nárok odmenu za 2 úkony právnej služby a to prevzatie a príprava zastúpenia a za písomné podanie na súd podľa § 13a ods. 1 písm. a), c), cit. vyhl. každý v sume po 16,60 a ďalej režijný paušál za dva úkony v roku 2014 po 8,04 eur podľa § 16 ods. 3 cit. vyhl. Spolu trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 49,28 eur.

Keďže žalobca má právo na náhradu 38% zo súdneho poplatku 16,50 eur, čo vo finančnom vyjadrení predstavuje čiastku 6,27 eur a 38 % z trov právneho zastúpenia vo výške 49,28 eur, čo vo finančnom vyjadrení predstavuje čiastku 18,73 eur, na vyššie uvedenú náhradu trov súd zaviazal v prevažnej miere neúspešnú žalovanú.

Vzhľadom na uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd do Prešova.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolaie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. I
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- c) súd I. stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené / § 205 a/
- f) rozhodnutie súdu I. stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená v stanovenej lehote, možno sa jej plnenia domáhať návrhom na výkon exekúcie podľa osobitného právneho predpisu.